

"safe night out" label kwaliteitsmeter "Veilig Uit"

The DSP Group in Amsterdam is involved in the development of the "Safe Night Out" label¹ (kwaliteitsmeter "Veilig Uit") to improve the quality of and safety in entertainment areas in the Netherlands. This instrument aims to structure and measure the cooperation between involved parties (local council, police, proprietors, attorney general's office). It consists of two process components and a content component in which a number of possible measures are described. Some of those measures concern the lay-out and management of the entertainment area in question.

history

In 1998 the Dutch government produced a brochure with tips on improving the safety of patrons. The intention of this brochure was to motivate local partners to work together and agree upon joint measures. Unfortunately these tips weren't put into practice, hence the National Crime Prevention Platform (Nationaal Platform Criminaliteits-beheersing, a public-private initiative) asked the DSP-group to assist in the development of a "Safe Night Out" label.

In the past the DSP-group in Amsterdam was instrumental in the development of other instruments like the police label "Safe and Secure Housing" (Politiekeurmerk Veilig Wonen²), an instrument aimed at prevention of burglary by implementing certified preventive measures, and the "Safe & Secure Business" label (Keurmerk Veilig Ondernemen), an instrument aimed at improving the individual safety standards of a shop or workplace and realizing joint measures in a certain area.

premises

The following premises were central in the development of the "Safe Night Out" label:

- the instrument must measure the quality of the cooperation between parties;
- the instrument must be simple and easy to use;
- the instrument must measure and anchor the quality of the process in which measures are selected and executed (but not the result of the measures taken);
- it is not possible to compile a limitative list of measures;
- the need and possibility to execute certain measures depends on local situations;
- through a cyclic process (plan, do, check, and act) cooperating parties should enhance the measures that they have developed and implemented;

- a joint approach of safety issues in an entertainment area must start with making a first step towards an integrated approach of other issues related to the entertainment industry.

A choice was made for a system in which the cooperating local parties can make their own choices. The local situation must be taken into account. Hence the "Safe Night Out" label is mainly aimed at mapping and assessing the quality of:

- the manner of cooperation
- the manner in which local (safety) problems and risks are mapped.
- the manner of selecting relevant measures
- the implementation of measures
- the evaluation of implemented measures
- the quality of the overall cooperation.

In this way a structural improvement process is initiated which should automatically lead to a good quality of implemented measures. The only compulsory stipulation in the "Safe Night Out" label is a minimum number of new measures each year.

process

As said before, the "Safe Night Out" label consist of two process components. Part A looks at the way of cooperation and has a structural and cyclic character. Part B contains the risk analysis, selection of

¹Unfortunately there is no English term available for the Dutch "keurmerk". Essentially a "keurmerk" (here translated as "label") stands for a qualification that indicates that all requirements have been met.

"safe night out" label

kwaliteitsmeter "Veilig Uit"

... continued from page 11

measures, implementation and evaluation of measures. As such, part B forms a layer on top of one element in part A.

Part A – the manner of cooperation as a whole – is assessed on the basis of the following elements:

- declaration of intention to solve a problem
- agreement about cooperation
- structure of cooperation
- integrated approach of other related issues
- evaluation

Part B – the way in which measures are selected and executed – is assessed on the basis of the following elements:

- risk analysis
- assessment of measures
- project plan per measure
- implementation of measures
- evaluation of measures

Each year the partners need to select ten problems (or aspects thereof) of which five get priority status. For every priority problem, at least one measure needs to be taken. Per selected measure a project plan needs to be made, according to which implementation will take place. At the end of each year the quality of measures should be evaluated.

content

Apart from the process elements, part B also consists of a content component in which a number of possible measures is described and specified. Where possible these

measures are a result of existing rules or regulations.

four content themes - rules, surveillance, prevention, layout & management

The four content themes in the "Safe Night Out" label are 'rules', 'surveillance', 'prevention' and 'layout and management'. The theme 'rules' refers to those measures which affect both proprietors as well as patrons such as closing hours; door policy; ban policy; and house rules. The theme 'surveillance' refers to the actual 'keeping of the peace' such as police presence; bouncers; cooperation between police and bouncers; and cameras. The theme 'prevention' refers to the prevention of different risks and ranges from fire prevention; safety plans for each individual establishment; training; to achieving a joint policy for events.

The most interesting theme, as far as CPTED is concerned, is 'layout and management' of the entertainment area. This theme refers to the actual physical infrastructure of the area, the 'feel' of the area and the management of the area. In the "Safe Night Out" label nine different measures are described:

1. traffic regulation plan

Firstly, good circulation of traffic and at the same time maintaining good access for emergency services.

Secondly, logical and safe routing for cars, bikes and pedestrians. The position of public transport hubs, taxi ranks, bike and carparks are taken into account. Access to the entertainment area itself is limited to public transport and taxis. Thirdly, sufficient carparks in the vicinity of the entertainment area, which can be approached via logical and safe accessways.

2. public lighting

Sufficient lighting in the public space makes patrons feel safe. Vision in public spaces has to be good, especially in tunnels and other covered areas, and in and around public transport hubs. Proprietors have to make sure that there is sufficient lighting outside their establishment. If possible there is a ban on non-see-through shopfronts. Where necessary one can use dynamic lighting (construction or stadium lighting) if there is a need.

3. stimulation of housing in entertainment area

Empty units or space used for storage in the vicinity of the entertainment area and above individual establishments is made available for housing to increase the number of social eyes on the street. Future residents are informed beforehand what they can expect and when special events take place.

... continued page 13

"safe night out" label

kwaliteitsmeter "Veilig Uit"

... continued from page 12

4. stimulation of liveliness in entertainment area

By spreading or stimulating different types of activities (shopping, dining, cleaning, provisioning) there are no really quiet hours in the entertainment area. At all times there are people who are using the area or have their business in the area.

5. CPTED layout of entertainment area

The layout of the area is adjusted to the latest CPTED principles. New development plans and plans for redevelopment are reviewed by CPTED specialists.

6. supervised car and bike parking

Sufficient guarded car and bike parking spaces are available for patrons. These parking spaces are in the vicinity of the entertainment area and can be approached by logical and safe ways. The parking spaces are built according to CPTED principles.

7. maintenance of public space according to maintenance and management plan

In a 'maintenance and management plan', which includes a so-called 'image specification', issues such as maintenance, repairs, cleaning of public space in the entertainment area are described. Proprietors provide for sufficient (and regularly cleaned) toilets and if necessary public toilets are provided. There is a central phone number where maintenance problems can be reported.

8. maintenance outside of private property according to the maintenance and management plan

In a 'maintenance and management plan', issues such as maintenance, repairs, cleaning of the facade and immediate surroundings of establishments are described. Each proprietor is responsible for his 'own' part of the entertainment area. Arrangements are made for the

collection of garbage and the place for building materials and waste.

9. policy for pavement dining and café areas

Apart from prescribing the place and time for pavement dining and café areas this also includes the general image of the area, traffic, cleaning of the pavement area and reduction of nuisance for residents.

Whilst this is not a limitative list of measures, it covers a reasonable amount of safety issues which might exist in a particular entertainment area.

Jack Wever is a senior consultant with the DSP Group in the Netherlands, and is a member of the International CPTED Association. He can be contacted at jwever@dsp-groep.nl

CPTED-2004

ICA heads back down under

At the Board Meeting of the International CPTED Association held in Calgary last October, it was unanimously agreed that the rights to host the 2004 conference in Brisbane, Australia, be awarded to the International Security Management & Crime Prevention Institute (ISMCPi).

The conference was last hosted by ISMCPI in Australia in 2001, and

CPTED-2004 is seen as an opportunity to build on the success of the previous event, as well as affirming ICA's commitment to be a truly international organisation.

The initial call for papers will be made during April and May 2003, with special discounts available for early registration

See www.cpted-2004.com for details.

CPTED-2004 **BRISBANE AUSTRALIA**

13-16 September 2004

Fresh Ideas for Established Professions
Building multi-disciplinary approaches to crime prevention

Bezint eer gij begint

Bij het ontwikkelen van nieuwbouwplannen of renoveren van ruimtes en gebouwen wordt te weinig rekening gehouden met veiligheidsaspecten. De Veiligheidseffectrapportage biedt de mogelijkheid op transparante en gestructureerde wijze risico's en problemen in kaart te brengen en vervolgens te bepalen hoe deze voorkomen of opgelost kunnen worden. De Veiligheidseffectrapportage blijkt vooral aan te slaan in grotere gemeentes, die deze methodiek in hun eigen planproces willen opnemen. Om te voorkomen dat men al te vrijblijvend met de eisen omspringt, verdient het aanbeveling aansluiting te zoeken bij de Europese norm ENV 14383-2 voor stedenbouwkundige planning en ontwerp.

door Jack Wever

De koppeling tussen ruimtelijk ordening en veiligheid komt maar moeizaam tot stand. Bij het kiezen van een locatie, aanleggen van de infrastructuur, inrichten van een gebied of bepalen van het ontwerp en beheer van een gebouw wordt vaak onvoldoende rekening gehouden met veiligheidsaspecten. Hierdoor worden gebruikers, bewoners, bezoekers en beheerders naderhand geconfronteerd met onnodige problemen. Het instrument dat gebruikt kan worden om dit te voorkomen, is de Veiligheidseffectrapportage (VER). De pilotfase voorbij, uitgetest in diverse projecten en qua systematiek nu geruggensteund door de nieuwe Europese norm ENV 14383-2, biedt de VER een middel om veiligheid in de gangbare planprocedures te verankeren.

Veiligheidsrisico's

Met een VER kan het bevoegd gezag een transparante en gestructureerde veiligheidsdialoog op gang brengen tussen publieke en private partijen, die betrokken zijn bij de ontwikkeling van een ruimtelijk project zoals de ontwikkeling of renovatie van een wijk, buurt of gebouwencomplex. Ze kunnen inventariseren welke veiligheidsrisico's en problemen er zijn en/of verwacht kunnen worden en bepalen hoe deze voorkomen of opgelost kunnen worden.

De VER bestaat uit het doorlopen van vijf modules, waarbij de kern gevormd wordt door het in kaart brengen van bestaande en/of te verwachten risico's en problemen, het zoeken naar en beoordelen van mogelijke oplossingen, het maken van afspraken over de gekozen oplossingen en het bewaken van de uitvoering van deze afspraken. Elke module wordt afgesloten met een rapportage waarin de bevindingen worden vastgelegd. Deze rapportages worden voorgelegd aan het bestuur dat verantwoordelijk is voor een project.

Bij het vergelijken en tegen elkaar afwegen van mogelijke oplossingen en te nemen maatregelen kan het gebeuren dat deze tegenstrijdig zijn. Ook kunnen financiële beperkingen een doorslaggevende rol spelen; soms is er niet genoeg budget om alle denkbare veiligheidsmaatregelen te nemen. De VER biedt geen kant en klare oplossingen voor dergelijke problemen, maar helpt wel bij het op tafel krijgen van de eventueel tegenstrijdige belangen en het zoeken naar gezamenlijke oplossingen.

Credo

Bij voorkeur wordt gestart met de VER vóór de daadwerkelijke bouw begint. Bezint u op veiligheid eer u begint, is dan ook het credo van de VER. Door veiligheidsmaatregelen vervolgens in de bouwplannen te verwerken ontstaat een veiliger ontwerp. Veiligheid vooraf inbouwen

is meestal veel goedkoper en fraaier dan achteraf middels lapwerk de veiligheid verbeteren. Wordt pas lopende een project gekeken naar veiligheid, dan kan bovendien formeel niet meer gesproken worden van een VER.

De VER beperkt zich niet tot een eenmalige activiteit of het eenmalig opstellen van een rapport. Ze kan toegepast worden op verschillende niveaus en loopt mee gedurende het gehele proces: van het initiatief tot aan de realisatie. De VER-modules dienen gekoppeld te worden aan de verschillende fases in een specifiek plannings- en/of bouwproces. De ervaring leert daarbij dat geen plannings- of bouwproces hetzelfde is en het toepassen van een VER dus altijd om maatwerk vraagt.

Dat een VER wordt uitgevoerd, wil nog niet zeggen dat de veiligheid altijd en overall op de eerste plaats komt. Naast veiligheid spelen er ook andere belangen mee in de afweging zoals milieu, werkgelegenheid, kosten en sociale belangen. Ook als veiligheidseisen niet gehonoreerd kunnen worden, heeft de VER haar nut bewezen. De discussie is gevoerd en de voor- en tegenargumenten zijn bewust afgewogen. De meerwaarde van de VER ligt dan vooral in het transparant maken van het besluitvormingsproces, waardoor zonodig de legitimering achteraf eenvoudiger wordt.

Initiatief

Omdat de VER behalve een procesinstrument ook een bestuurlijk instrument is, wordt de beslissing om een VER toe te passen meestal door de gemeente genomen. De gemeente is immers mede verantwoordelijk voor het lokale veiligheidsbeleid. Het komt echter steeds vaker voor dat politie en brandweer het initiatief voor een VER nemen. Het geeft hun de mogelijkheid om in een zeer vroeg stadium mee te praten en hun ervaring en kennis over veiligheid in te brengen.

Over het algemeen zijn niet alleen de regisseurs van het project – de stedenbouwkundigen en/of het gemeentelijk projectbureau – maar ook de gemeente en de hulpdiensten altijd betrokken bij een VER. Afhankelijk van het soort project kunnen andere partijen erbij betrokken worden. De meest direct betrokkenen nemen deel aan een multidisciplinaire werkgroep die de VER uitvoert.

De rol van voorzitter of procesbegeleider van een VER is essentieel. De voorzitter moet enerzijds voldoende van veiligheid in ruimtelijke plannen weten om de discussie te kunnen leiden. Anderzijds moet de voorzitter ook de verschillende kennisniveaus die aanwezig zijn, kunnen vertalen naar voor iedereen heldere en begrijpelijke begrippen en moet hij de veelheid aan gegevens kunnen ordenen en prioriteiten kunnen bepalen. Ook de beschikbare tijd is een belangrijke factor: de voorzitter of procesbegeleider en de deelnemers moeten over voldoende tijd beschikken om mee te draaien in een VER-traject.

De VER blijkt vooral aan te slaan in de grotere gemeenten waar men een verder ontwikkeld veiligheidsbeleid heeft. De belangstelling is zelfs zo groot dat sommige gemeenten – Arnhem, Rotterdam, Amsterdam – ertoe over willen gaan de VER-systematiek te verweven in het eigen planproces.

De praktijk

De wijze waarop de VER in de praktijk wordt gebracht, varieert sterk en wijkt in de meeste gevallen af van hetgeen voorgeschreven staat in

de handleiding. Enerzijds willen bestuurders wel weten welke risico's en problemen er te verwachten zijn. Anderzijds zijn ze beducht dat dit het planproces vertraagt (de VER als 'hindermacht'). Zeker bij projecten waar het proces wat stroperiger verloopt, bestaat er angst om het proces te vertragen omdat er nóg een instrument aan toegevoegd wordt. De VER sneuvelt dan vaak in het krachtenveld tussen bestuur, hulpdiensten en private partijen.

Omdat de VER een vrijwillig instrument is waaraan men zelf inhoud kan geven en waarvan men zelf het ambitieniveau kan bepalen, is de waarde van het instrument aan erosie onderhevig. Het gevaar bestaat dat de waarde van het instrument op termijn afneemt, omdat ieder zijn eigen - niet al te 'hinderlijke' - VER gaat maken. De eisen waaraan een VER moet voldoen, zijn weliswaar helder omschreven, maar er is niemand die als strenge keurmeester optreedt.

Europese norm

Om de waarde van de VER te behouden zou aangesloten kunnen worden bij de recent verschenen Europese (voor)norm ENV 14383-2: Prevention of crime - Urban planning and design - Part 2: Urban planning. Deze norm geeft aan hoe criminaliteitspreventie als integraal onderdeel in het bouw- en beheerproces opgenomen kan worden. Aangezien bij het opstellen van de norm gebruik is gemaakt van de Nederlandse ervaringen met de VER, lijkt de Europese norm qua systematiek sterk op de VER. De mogelijke zwakte van de VER - erosie vanwege een variabel aantal stappen die voor ieder wat wils en voor niemand hindermacht opleveren - speelt minder bij de Europese norm, omdat hier geldt dat aan de beschreven stappen niet zo maar gesleuteld mag worden.

De Europese norm eist om te beginnen een antwoord op drie basale, maar vaak o zo lastige vragen: over welk gebied hebben we het (waar), over welke problemen praten we (wat) en welke partijen zijn daar bij betrokken (wie). Tot de betrokkenen behoren in ieder geval het bestuur dat verantwoordelijk is voor een project. Een centrale rol in de procedure speelt verder de uitvoerende werkgroep: het platform waar de veiligheidsaspecten van het project worden besproken. De Europese norm bestaat verder uit zeven stappen:

1. vastleggen van de verantwoordelijkheden
2. analyse van de risico's en problemen
3. bepalen van de doelen
4. bepalen van de maatregelen om de risico's en problemen te verminderen
5. beslissing door het bestuur
6. implementatie van de maatregelen
7. monitoring, auditing en evaluatie

Erosiegevaar

De VER is langzaam maar zeker een bekend instrument aan het worden. De gemeenten die er reeds mee hebben gewerkt, zijn enthousiast en voor hulpdiensten vormt de VER een prima middel om veiligheid te verankeren in bouwplannen van welke aard dan ook. Het instrument wordt echter te losjes gehanteerd, waardoor de waarde ervan aan erosie onderhevig is. Er komen steeds meer VER-achtige trajecten voor; als het wat beter uitkomt, laat men gewoon een stapje weg of interpreteert men een eis wel heel erg vrij.

Hier dient snel een oplossing voor gevonden te worden. De systematiek van de VER heeft zijn waarde inmiddels bewezen en het zou zonde zijn een dergelijk goed instrument te laten eroderen, omdat niemand er de verantwoordelijkheid voor durft te nemen. Een oplossing zou gevonden kunnen worden in de Europese norm ENV 14383-2. Aan de ene kant is deze flexibeler en algemener dan de VER. Aan de andere kant is het een Europese norm en daarmee toch ook weer harder en strakker omdat anderen – 22 landen, CEN in Brussel, nationale normalisatie-instituten – over de schouders meekijken. Aanhaken bij de Europese norm biedt dan ook een uitgelezen kans om ervoor te zorgen dat de VER behalve een verleden ook nog een toekomst heeft.

Tekening: Hans Sprangers

Tekening: Hans Sprangers

De auteur is senior adviseur bij DSP-groep (voorheen Van Dijk, Van Soomeren en partners) in Amsterdam.

<<< in kadertje horend bij het artikel >>>

Conferentie

Van 23 tot 26 september 2003 is er in het Olympisch Stadion te Amsterdam een internationale conferentie waarbij instrumenten zoals in dit artikel besproken centraal staan. Organisator is het agentschap Senter van het ministerie van Economische Zaken, dat de afgelopen jaren het programma Technologie en Samenleving, onderdeel criminaliteitspreventie, gestalte gaf.